Voortgangsrapportage I 2019

Gemeente Groningen

Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1

Inleiding 2

Samenvatting 3

Programma's 10

Programma 1. Werk en inkomen 10

Programma 2. Economie en werkgelegenheid 16

Programma3. Onderwijs 17

Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg 18

Programma 5. Sport en bewegen 20

Programma 6. Cultuur 21

Programma 7. Verkeer 22

Programma 8. Wonen 25

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving 26

Programma 10. Veiligheid 28

Programma 11.Dienstverlening 30

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken 31

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien 32

Programma 14. Overhead en onderst. organisatie 35

Paragrafen 37

Overige aandachtspunten 40

Bezuinigingen 46

Inleiding

In deze eerste voortgangsrapportage van de nieuwe gemeente Groningen informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2019. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste kwartaal van 2019 en de ontwikkelingen tot en met mei.

De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. Rapportage vindt in basis plaats over afwijkingen in de uitvoering van de beleidsdoelen.

Leeswijzer
De voortgangsrapportage begint met een samenvatting. In de programma's worden de verwachte afwijkingen per programma weergegeven. Daarna gaan we in op de stand van zaken rondom de paragrafen Integraal Gebiedsgericht Werken, Duurzaamheid en Bedrijfsvoering.
Tevens geven we de stand van zaken over de aanbevelingen van de rekenkamer, het personeel, eerder gedane toezeggingen en de stand van zaken van de bezuinigingen.

De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen lichten we toe en geven we aan door kleuren (stoplichtenrapportage). Geel betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. Rood betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

Samenvatting

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de financiële prognose 2019 zoals deze in deze voortgangsrapportage 2019-I (VGR 2019-I) is opgenomen. We gaan daarbij in op de besteedbaarheid van deze prognose en het onderscheid in incidentele en structurele afwijkingen. We melden een aantal onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose. Aan het slot van dit hoofdstuk wordt een overzicht met specificatie op onderdelen van de prognose vermeld.

Als gevolg van het proces van de herindeling naar de nieuwe gemeente Groningen is de begroting 2019 recent (22 mei 2019) vastgesteld. Dit is later dan het gebruikelijke moment in november van het jaar voorafgaand van het begrotingsjaar. Aangezien er een tijdspanne zit tussen opmaak van de begroting, vaststelling van de begroting en het opmaken van deze voortgangsrapportage kunnen er nieuwe ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op het behalen van de doelen in de begroting. In deze voortgangsrapportage wordt ingegaan op deze ontwikkelingen en de eventuele afwijkingen die deze ontwikkelingen kunnen geven.

Prognose resultaat bedraagt 5,8 miljoen euro nadelig ten opzichte van de begroting

Dit resultaat is per programma als volgt opgebouwd:

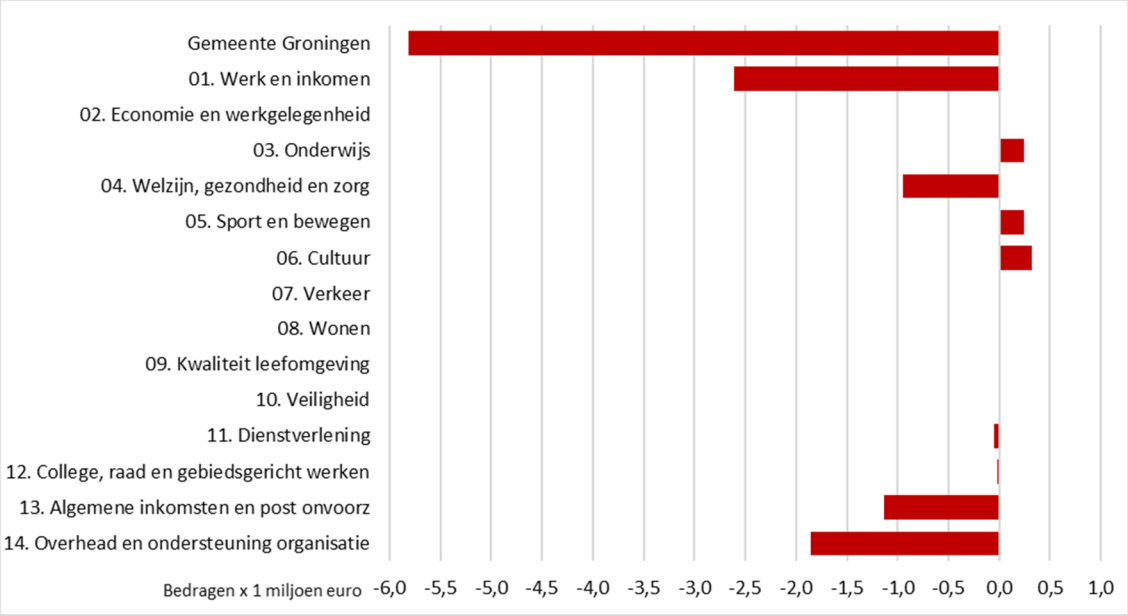

De prognose van het resultaat voor bestemming over 2019 bedraagt 5,8 miljoen euro nadelig. Naast deze prognose is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen conform het begrotingskader ‘Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening’. Na aftrek van alle bestemmingen volgens het kader, blijft er een resultaat over van 7,1 miljoen euro nadelig. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met maart 2019 en ontwikkelingen tot en met mei 2019.

De onderverdeling in het resultaat ziet er als volgt uit:

PROGNOSE 2019 (Bedragen x 1.000 euro)	VGR 2019-I
Resultaat	**-5.815**
Niet vrij besteedbare bestemmingen	1.265
Resultaat na correctie bestemmingen	**-7.080**

Toelichting op de prognose

De grootste afwijkingen in de prognose ten opzichte van de begroting hebben betrekking op: 1. BUIG, 2. Hervormingen, 3. Gemeentefonds, 4. Zorgkosten jeugdhulp en 5. Werk in Zicht.

1. BUIG (N 3,9 miljoen euro) - Programma 1. Werk en inkomen

Eind april 2019 is het nader voorlopige budget BUIG 2019 gepubliceerd. Dit budget is lager dan het voorlopige budget waarmee we in de begroting 2019 hebben gerekend. In combinatie met een geactualiseerde prognose van onze uitgaven, verwachten we dat het tekort op de BUIG uitkomt op 14,6 miljoen euro. Dit is een verslechtering ten opzichte van de begroting met 3,9 miljoen euro.
Een verlaging van het macrobudget leidt ertoe dat het nader berekend budget van onze gemeente 4,9 miljoen euro lager is dan het voorlopige budget. De geactualiseerde prognose van de bijstandsuitgaven geeft een toename van 2,9 miljoen euro ten opzichte van de begroting. Het saldo BUIG in 2019 komt hiermee uit op 18,5 miljoen euro negatief. Doordat we aanspraak kunnen maken op een uitkering uit de vangnetregeling van 3,9 miljoen euro komt het uiteindelijke saldo uit op 14,6 miljoen euro negatief.

2. Hervormingen (N 1,8 miljoen euro) - Programma 11. Dienstverlening & Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie

Wij verwachten voor de maatregelen op de organisatie een nadeel van 1,7 miljoen euro. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC). De organisatieontwikkeling binnen het SSC is in volle gang, met als doel om een efficiëntere en slagvaardigere organisatie te worden. Er lopen diverse trajecten zoals: outsourcing ICT, realisatie Business Case DIV, verbeteren financiële- en HRM- managementinformatie, e-HRM, vernieuwing Communicatie, doorontwikkeling Financiën, vereenvoudiging financiële administratie en e-facturatie. Aan de organisatieontwikkeling is een bezuiniging gekoppeld die deels is gerealiseerd. Het nog niet volledig realiseren van die bezuiniging komt grotendeels doordat de personele krimp meer tijd vraagt. We zien taken en formatie afnemen, maar het daadwerkelijk inzetten van minder mensen vraagt nog een grote inspanning. Voor 2019 verwachten wij voor het SSC een nadeel van afgerond 1,2 miljoen euro. De nadelen op hervormingen eigen organisatie bij de overige directies bedragen opgeteld 0,5 miljoen euro. Daarnaast zijn er nog enkele overige hervormingen van in totaal 58 duizend euro.

3. Gemeentefonds (N 2,5 miljoen euro) - Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

3.1 Algemene uitkering 2018 (V 2,4 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2019 blijkt dat de uitkeringsfactor over 2018 met 1 punt opwaarts wordt bijgesteld. Deze stijging wordt veroorzaakt door een groter dan verwachtte daling van het aantal bijstandontvangers. Voor Groningen levert dit een voordeel op van 179 duizend euro. Er heeft een actualisatie van de uitkeringsbasis plaatsgevonden. Dit levert voor Groningen een voordeel op van 9 duizend euro.
In de meicirculaire 2019 is een decentralisatie uitkering opgenomen voor ‘landelijke vreemdelingenvoorzieningen 2018’. Deze kosten waren door ons in 2018 gedekt uit de algemene middelen zodat het bedrag van 2,173 miljoen euro hierdoor kan vrijvallen.

3.2 Landelijke ontwikkelingen 2019 (N 3,4 miljoen euro)
Uit de meicirculaire 2019 volgt dat de uitkeringsfactor in 2019 structureel met 13 punten daalt ten opzichte van primitieve begroting 2019. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere Rijksuitgaven (onderuitputting budgetten). De ruimte onder het BCF-plafond blijkt in realisatie lager te zijn wat eveneens resulteert in een lagere uitkering. In 2019 levert dit per saldo een nadeel op van 3,4 miljoen euro.

3.3 Plaatselijke ontwikkelingen 2019 (N 1,5 miljoen euro)
De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2019. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer en de jaarrekening 2018 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Met name het aantal inwoners, het aantal lage inkomens, het aantal bijstandsontvangers en de verwachte extra groei leerlingen vallen lager uit dan ingeschat bij de begroting 2019. Deze actualisaties leiden per saldo tot een lagere uitkering van 1.631 duizend euro in 2019.
Voor maatschappelijke begeleiding ontvangen we via een decentralisatie-uitkering achteraf een vergoeding voor de door ons gemaakte kosten. Bij de jaarrekening 2017 is bij de bestemming van het resultaat hierop reeds geanticipeerd. Op basis van deze bestemming en de ontvangsten via de decentralisatie-uitkering kan 178 duizend wederom vrijvallen ten gunste van het resultaat.

4. Zorgkosten jeugdhulp (N 0,9 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg
Bij de begroting van de kosten voor specialistische jeugdhulp is geen rekening gehouden met volumegroei omdat op dat moment de volumeontwikkeling 2018 nog erg onzeker was. Inmiddels is er goed zicht op de volumegroei 2018 en het effect daarvan op de realisatie 2019. De volumegroei in 2018 leidt tot een stijging van de kosten voor specialistisch jeugdhulp in 2019 t.o.v. de begroting. Daarnaast gaan we in deze prognose voor 2019 uit van een vergelijkbare groei van het volume specialistische jeugdhulp als in 2018. Hier staat tegenover dat de kosten van PGB's dalen t.o.v. de begroting. Per saldo leidt dit tot een kostenstijging t.o.v. de begroting van 4,5 miljoen euro. Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget ten behoeve van de volumegroei naar aanleiding van de onderzoeken naar de tekorten op jeugdhulp. In 2019 gaat het om 400 miljoen euro (voor gemeenten). Ons aandeel hierin bedraagt ca. 5,24 miljoen euro. Dit compenseert de verwachte kostenstijging en leidt per saldo tot een voordeel van 0,7 miljoen euro. De prognose van de zorgkosten blijft omgeven met een aantal onzekerheden t.a.v. de groei van het aantal indicaties en bijbehorende indicatiewaarde en het verzilveringspercentage. Daarom moet bij deze prognose rekening gehouden worden met een bandbreedte van plus en min 2,5 miljoen euro (4%).
Als gevolg van de herindeling zijn de begrotingen van Groningen, Haren en Ten Boer samengevoegd. Hieruit is een nadeel van 1,2 miljoen euro naar voren gekomen. Daarnaast is er sprake van nagekomen lasten 2018 voor een bedrag van 452 duizend euro. Hierdoor komt het saldo voor jeugdhulp uit op 0,9 miljoen euro nadelig.

5. Werk inzicht (V 0,9 miljoen euro) - Programma 1. Werk en inkomen
Werk in Zicht (WIZ) is een regionaal samenwerkingsverband voor de arbeidsmarktregio Groningen. Gemeente Groningen is centrumgemeente voor de regionale samenwerking en voor de subregio Centraal. Binnen dit samenwerkingsverband worden diverse projecten uitgevoerd.
Het voordeel van 0,9 miljoen euro heeft nagenoeg volledig betrekking op de uitvoering 1.000-banenplan. Het project is later gestart in verband met afstemming met alle betrokken partijen en de doorlooptijd van inkoopprocedure. Hierdoor lopen de uitgaven vanaf de start van het project in 2018 achter op de ontvangen bijdragen van het rijk, waardoor jaarlijks een overschot ontstaat.

In de toelichting per programma worden de overige afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

Besteedbaar resultaat

Het verschil tussen de prognose en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal verwachte resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend worden, dan wel anders gedekt worden. In de prognose van 5,8 miljoen euro nadeel zijn in ieder geval de volgende verwachte resultaten verwerkt die van invloed zijn op de besteedbaarheid daarvan:

Prognose VGR 2019-1 (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	
Prognose resultaat	**-5,8**
Intensiveringen	0,1
Onderwijshuisvesting	0,2
Samenwerkingsverband Werk in Zicht	0,9
Prognose besteedbaar resultaat	**-7,1**

Vermelde bedragen van in totaal 1,3 miljoen euro zijn niet vrij besteedbaar conform het raadsvoorstel 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening' (https://groningen.raadsinformatie.nl/document/4919282/1/E%C3%A9n_integraal_afwegingsmoment_kader_op_te_nemen_bestemmingsvoorstellen_jaarrekening).

Incidentele en structurele resultaten

Van de gemelde afwijkingen is per saldo 0,1 miljoen structureel nadelig resultaat. De structurele resultaten zijn:

- Individuele inkomenstoeslag (N 0,2 miljoen euro)
- iBurgerzaken (N 0,2 miljoen euro)
- Logiesbelasting (V 0,2 miljoen euro)
- Dividend BNG (V 0,1 miljoen euro)

De structurele voordelen zijn in het meerjarenbeeld opgenomen. De structurele nadelen worden naar verwachting aangeleverd als knelpunt voor begroting 2020.

Onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met maart 2019 en de ontwikkelingen tot en met mei 2019. Naast de al vermelde financiële afwijkingen is er een aantal onzekerheden en ontwikkelingen aan te geven ten aanzien van de prognose.

Budgetverdeling vanuit herindeling

Verdeling van de budgetten vanuit Haren en Ten Boer kunnen nog verschuivingen geven, aangezien de realisatie soms op andere plekken naar voren komt dan oorspronkelijk gedacht. Daarnaast kunnen verschillen in werkwijzen en gehanteerde normen een andere kostenstructuur met zich meebrengen.

Business case outsourcing ICT

In de voorliggende prognose zijn geen afwijkingen meegenomen op het meerjarenprogramma business case outsourcing ICT. De actualisatie van dit programma wordt binnenkort afgerond. Eventuele financiële afwijkingen voor 2019 moeten worden beoordeeld binnen het financieel verloop in de totale projectperiode. Mee- en tegenvallers uit voorgaande jaren en uit het lopende jaar worden daarbij verrekend met (geprognosticeerde) mee en tegenvallers in de resterende projectjaren.

Noordelijk Belastingkantoor
Uit de cijfers van 2018 blijkt dat het Noordelijk Belastingkantoor er nog niet in slaagt om zijn doelstellingen te behalen. Maatregelen hiervoor worden op dit moment in beeld gebracht.

Zorgkosten Wmo
Ten aanzien van de zorgkosten Wmo (inclusief Meerkostenregeling en Beschermd Wonen) worden er op onderdelen verschillen verwacht. In totaliteit komen die op ongeveer op 0,7 miljoen euro positief uit. Gezien het totaal budget waar het omgaat (63 miljoen euro gemeentelijke omzet) hanteren we een bandbreedte en nemen we voor deze prognose daarom geen afwijking mee.

Achterstallig onderhoud openbare ruimte
Vanuit de herindeling is inmiddels duidelijk dat met name in Haren hier en daar sprake is van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Hierbij worden we geconfronteerd met noodzakelijke investeringen en extra groot onderhoud. Ondanks dat er budgetten voor investeringen en groot onderhoud zijn overgeheveld, is de verwachting dat deze budgetten onvoldoende zijn om het achterstallige onderhoud te dekken. We melden in deze voortgangsrapportage geen overschrijdingen op dit thema, omdat we nog aan het inventariseren zijn hoe de situatie in Haren daadwerkelijk is. Zodra het beeld compleet is kan worden aangegeven welke effect dit beeld heeft op de investeringsbudgetten en de budgetten groot onderhoud.

Energie-ontwikkeling
Gresco is eind 2018 gestart met het analyseren van de werkelijke verbruiken per aansluiting over de periode 2015-2018. Deze werkelijke kosten worden afgezet tegen de ontvangen budgetten per directie over dezelfde periode. Deze analyse vormt de basis om tot nieuwe interne budgetafspraken voor 2019 en verder te komen. Daarnaast zien we dat met name de energieprijzen sterk zijn gestegen. Afhankelijk van de hoeveelheid energie die wordt afgenomen per aansluiting, stijgen de energieprijzen gemiddeld circa 25%. Deze sterk gestegen energieprijzen kunnen binnen de bestaande budgetten niet worden opgevangen. Voor VGR 2019-II verwachten we hier duidelijkheid over te krijgen.

Specifieke uitkering btw Sport
Om sport en beweging te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten daarom een uitkering aanvragen.
Voor deze doeluitkering is landelijk 152 miljoen euro beschikbaar. Indien de som van de aanvragen boven het plafond van 152 miljoen euro uitkomen wordt het bedrag naar rato verdeeld. Iedere gemeente krijgt dan een percentage van de oorspronkelijke aanvraag. De exacte hoogte van deze doeluitkering is hierdoor nog onzeker.

Grondzaken
De jaarlijkse herziening van grondexploitaties kan leiden tot een resultaat op grondzaken. Daarnaast kunnen aan-/verkoop van gronden leiden tot een resultaateffect. Momenteel zijn er nog geen resultaten hieruit bekend. Voor het kunnen opvangen van exploitatieschommelingen en risico's binnen het Grondbedrijf is het resultaat grondzaken (grondexploitaties en grondbezit) door uw raad als bijzonder resultaat vastgesteld. De resultaten grondzaken worden met de reserve grondzaken verrekend.

Slot en nacalculaties
In 2019 staan er een aantal slot en nacalculaties gepland. Momenteel zijn hieruit nog geen resultaten bekend. De resultaten uit deze calculaties kunnen het resultaat nog beïnvloeden.

Bijsturing vertaald in begrotingswijzigingen

In deze rapportage worden diverse afwijkingen gemeld waarop bijsturingsmaatregelen genomen worden. Daarnaast zijn er bijsturingen geweest, waardoor beleidsafwijkingen of financiële afwijkingen zijn voorkomen. In de eerste ronde begrotingswijzigingen 2019 komt de volgende bijsturing naar voren waardoor er geen financiële afwijking meer is:

Lagere instroom nieuw beschut

Als gevolg van een lagere instroom 'nieuw beschut' in 2018 willen we de baten voor het lopende jaar met 265 duizend euro naar beneden bijstellen. Dit kan gedekt worden uit het participatiebudget. Daarnaast ontving de voormalige gemeente Groningen voor de gemeentelijke herindeling een aanvulling op het subsidietekort van de gemeente Ten Boer ad 22 duizend euro. Nu de gemeenten zijn samengevoegd, halen we zowel laatstgenoemde lasten als de baten uit de begroting. Per saldo leiden deze wijzigingen tot een structurele verlaging van zowel de lasten als de baten op deelprogramma 1.1 'Werk en activering' van resp. 283 duizend euro.

Overzicht prognoses per programma

In onderstaande tabel wordt de prognose per programma gepresenteerd. De significante afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de navolgende hoofdstukken per programma toegelicht.

Programma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
1. Werk en inkomen	-93.823	-93.758	-96.369	-2.611
2. Economie en werkgelegenheid	21.681	22.769	22.769	0
3. Onderwijs	-24.364	-24.077	-23.832	245
4. Welzijn, gezondheid en zorg	-255.799	-257.088	-258.040	-952
5. Sport en bewegen	-17.692	-18.325	-18.077	248
6. Cultuur	-37.003	-37.535	-37.216	319
7. Verkeer	-11.642	-13.684	-13.684	0
8. Wonen	-10.627	-9.672	-9.672	0
9. Kwaliteit leefomgeving	-33.986	-33.971	-33.971	0
10. Veiligheid	-22.778	-22.697	-22.697	0
11. Dienstverlening	-10.284	-10.367	-10.414	-47
12. College, raad en gebiedsgericht werken	-2.972	-2.570	-2.589	-19
13. Algemene inkomsten en post onvoorz	610.598	612.135	610.997	-1.138
14. Overhead en ondersteuning organisatie	-111.309	-111.160	-113.020	-1.860
Totaal Gemeente Groningen	**0**	**0**	**-5.815**	**-5.815**

Specificatie onderdelen prognose

De belangrijkste afwijkende onderdelen van de prognose zijn:

Onderdelen (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	Som van VGR 2019-I
Bedrijfsvoering	0,4
BUIG	-3,9
Dividend	0,6
Gemeentefonds	-2,5
Hervormingen	-1,8
Individuele inkomenstoeslag	-0,2
Intensiveringen	0,4
Jeugdhulp	-0,9
Logiesbelasting	0,4
Nominale compensatie	-0,2
Onderwijshuisvesting	0,2
Overig	0,4
Saldo financieringsfunctie	0,3
Samenwerkingsverband	0,9
Wet kinderopvang	0,1
Eindtotaal	**-5,8**

Programma's

Programma 1. Werk en inkomen

1.1 Werk en activering

Effect-indicator(en)	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal bijstandsuitkeringen	9.900	

1	Programma: Werk en Inkomen		
1.1	Naam deelprogramma: Werk en activering		
	Aantal bijstandsuitkeringen		De stand op 1 mei was 10.101. In de begroting gingen we uit van een daling. Het aantal uitkeringen lijkt zich echter te stabiliseren.

1.1.1 Regionaal arbeidsmarktbeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal plaatsingen	700	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en Inkomen		
1.1	Naam deelprogramma: Werk en activering		
1.1.1	Beleidsveld: Regionaal arbeidsmarktbeleid		
	Aantal plaatsingen		In het eerste kwartaal zijn er 115 plaatsingen gerealiseerd. Hiermee lopen we achter op onze doelstelling van 700. De mismatch op de arbeidsmarkt blijft de reden dat het moeilijker is om het zittende bestand te plaatsen.

1.1.2 Werk

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal personen dat uitstroomt naar regulier werk	1.100	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en Inkomen		
1.1	Naam deelprogramma: Werk en activering		
1.1.2	Beleidsveld: Werk		
	Aantal personen dat uitstroomt naar regulier werk		Over het eerste kwartaal hebben we een uitstroom van 173 mensen. (Vorig jaar lag de uitstroom naar werk na het eerste kwartaal op 162. Het eindresultaat was 998.) Het is de vraag of we de doelstelling van 1.100 gaan halen. De mismatch op de arbeidsmarkt blijft reden dat het moeilijker is om het zittende bestand te plaatsen op werk. Er is nog wel sprake van een administratieve achterstand dus de aantallen zullen nog stijgen.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Prestatie indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal beschutte werkplekken nieuw (P-wet)	96	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma:		
1.1	Naam deelprogramma: Werk en activering		
1.1.3	**Beleidsveld:** Maatschappelijke participatie		
	Aantal beschutte werkplekken nieuw (P-wet)		Op het gebied van nieuw beschut werk hebben we een taakstelling vanuit het Rijk. We sluiten aan bij deze taakstelling. Medio april waren er 61 personen op een nieuwe beschutte werkplek werkzaam. Daarnaast zijn wij met 29 personen bezig of ze nog geplaatst kunnen worden. De afgelopen jaren hebben we te maken gehad met uitval. Deze uitval wordt vooral veroorzaakt doordat de match tussen doelgroep en werk niet altijd goed op elkaar aansluit. Conform de begroting gaan we aan de slag met: • Goede samenwerking behouden en aanvullende samenwerking opzetten met instroomkanalen voor nieuw beschut werk, zoals het Pro-Vso onderwijs, de WIJ-teams, het gebiedsondersteuningsnetwerk en zorginstellingen; • Het investeren in adequate begeleiding en werksoorten voor de brede doelgroep.

1.2 Inkomen en armoedeverlichting

Effectindicator(en)	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal bijstandsuitkeringen	9.900	

Afwijking in uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en Inkomen		
1.2	Naam deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting		
	Aantal bijstandsuitkeringen		De stand op 1 mei was 10.101. In de begroting gingen we uit van een daling. Het aantal uitkeringen lijkt zich echter te stabiliseren.

1.2.1 Uitkeringen

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
% uitkeringsaanvragen (BUIG) dat binnen 8 weken is afgehandeld	100%	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	**Programma: Werk en Inkomen**		
1.2	**Naam deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting**		
1.2.1	**Beleidsveld: Uitkeringen**		
	% uitkeringsaanvragen (BUIG) dat binnen 8 weken is afgehandeld		Over de eerste drie maanden is 91% van de aanvragen binnen 8 weken afgehandeld. Het streven is 100% maar dat wordt nooit behaald. In de regel schommelt het rond de 90%. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2018 (89%) scoren we nu beter. Er zullen altijd situaties zijn waarin het niet lukt om het recht op een uitkering binnen 8 weken vast te stellen. Dat betreft situaties waarbij de termijn door de aanvrager zelf wordt overschreden doordat hij niet op tijd gevraagde aanvullende informatie om het recht op een uitkering vast te stellen, aanlevert.

1.2.2 Armoede- en minimabeleid

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	Stabiel	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	**Programma: Werk en Inkomen**		
1.2	**Naam deelprogramma: Inkomen en armoedeverlichting**		
1.2.2	**Beleidsveld: Inkomen en armoedeverlichting**		
	Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand		In het eerste kwartaal zijn 1.684 aanvragen bijzondere bijstand toegekend. Dit is een daling in vergelijking met de eerste kwartalen van 2018 en 2017. Waardoor dit wordt veroorzaakt is niet duidelijk.

1.2.4 Schuldhulpverlening

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal aanmeldingen schuldhulpverlening	2.000	
Aantal inschrijvingen schuldregeling	475	
Aantal aanvragen sociale kredieten	450	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	**Programma: Werk en Inkomen**		
1.2	Naam deelprogramma Inkomen en armoedeverlichting		
1.2.4	**Beleidsveld: Schuldhulpverlening**		
	Aantal aanmeldingen schuldhulpverlening		Het eerste kwartaal 2019 zijn 684 aanmeldingen schuldhulp geweest. Het aantal van 2.000 op jaarbasis zal naar verwachting worden overschreden.
	Aantal inschrijvingen schuldregeling		Het eerste kwartaal 2019 hebben 166 inschrijvingen schuldregeling plaatsgevonden. Het jaardoel van 475 zal

			waarschijnlijk worden overschreden. In verband met de aanwas van klanten via de WIJ teams en de beschermingsbewindvoerders die moeten werken aan uitstroom schulden-bewinden is er sprake van een toename. Nieuwe consulenten worden geworven.
	Aantal aanvragen sociale kredieten		Over het eerste kwartaal 2019 zijn 83 aanvragen sociale kredieten ingediend. Het is twijfelachtig of de 450 aanvragen worden gehaald. Wat de reden hiervan is, is onduidelijk. Er zijn vooralsnog geen sturingsmaatregelen nodig.

Financiële toelichting

Programma 1. Werk en inkomen Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
01.1 Werk en activering	61.149	61.072	59.738	1.334
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	197.184	197.076	201.021	-3.945
Totaal lasten	**258.333**	**258.148**	**260.759**	**-2.611**
Baten				
01.1 Werk en activering	8.821	8.701	8.701	0
01.2 Inkomen en armoedeverlichting	155.689	155.689	155.689	0
Totaal baten	**164.510**	**164.390**	**164.390**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 1	**-93.823**	**-93.758**	**-96.369**	**-2.611**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

1.1 Werk en activering	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	1.334	0	1.334

Werk inzicht (V 900 duizend euro)
Werk in Zicht (WIZ) is een regionaal samenwerkingsverband voor de arbeidsmarktregio Groningen. Gemeente Groningen is centrumgemeente voor de regionale samenwerking en voor de sub-regio Centraal. Binnen dit samenwerkingsverband worden diverse projecten uitgevoerd.
Het voordeel van 0,9 miljoen euro heeft nagenoeg volledig betrekking op de uitvoering 1.000-banenplan. Het project is later gestart in verband met afstemming met alle betrokken partijen en de doorlooptijd van inkoopprocedure. Hierdoor lopen de uitgaven vanaf de start van het project in 2018 achter op de ontvangen bijdragen van het rijk, waardoor jaarlijks een overschot ontstaat.
Omdat het om een regionaal samenwerkingsverband gaat nemen we de resterende middelen van 0,9 miljoen euro mee naar 2020.

Bonusuitkering gecontinueerde- en gerealiseerde werkplekken nieuw beschut (V 270 duizend euro)
We verwachten op basis van het aantal gecontinueerde- en gerealiseerde werkplekken nieuw beschut net als over 2018 over 2019 een bonus te ontvangen. Op dit moment gaan we er vanuit dat we een bedrag van 270 duizend euro ontvangen. Dit bedrag zal in 2020 zal worden uitgekeerd. Het bedrag is gebaseerd op een totaal van 90 plekken waarover de bonus wordt berekend.
In 2019 zetten we de bonus over 2018 nagenoeg volledig in (voornamelijk voor tijdelijke personeelsuitbreiding), de bonus over 2019 zetten we in 2020 in.

Overige afwijkingen (V 164 duizend euro)
De overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 164 duizend euro.

1.2 Inkomen en armoedeverlichting	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-3.945	0	-3.945

BUIG (N 3,9 miljoen euro)
Eind april jl. is het nader voorlopige budget BUIG 2019 gepubliceerd. Dit budget is lager dan het voorlopige budget waarmee we in de begroting 2019 hebben gerekend. In combinatie met een geactualiseerde prognose van onze uitgaven, verwachten we dat het tekort op de BUIG uitkomt op 14,6 miljoen euro. Dit is een verslechtering ten opzichte van de begroting met 3,9 miljoen euro.
Een verlaging van het macrobudget leidt ertoe dat het nader voorlopig budget van onze gemeente 4,9 miljoen euro lager is dan het voorlopige budget. In de begroting 2019 zijn we ervan uitgegaan dat de relatief positieve ontwikkeling van onze bijstandsuitgaven zich zou voortzetten in 2018 en 2019. We hadden namelijk vastgesteld dat we in de periode 2015 t/m 2017 een steeds kleiner deel van de landelijke bijstandsuitgaven voor onze rekening namen. Deze aanname was in onze ogen gerechtvaardigd, omdat uw raad in de begroting 2018 nog aanvullende middelen beschikbaar had gesteld voor extra maatregelen om de bijstandsuitgaven in 2018 te verlagen. Deze maatregelen zouden een doorwerking hebben in 2019. Nu de landelijke realisaties over 2018 bekend zijn, weten we ook wat ons aandeel hierin is geweest. En in afwijking van wat we hadden gedacht, is ons aandeel verslechterd. Dit heeft ook gevolgen voor de verwachte uitgaven in 2019. Een analyse op basis van de uitgaven in het eerste kwartaal bevestigt dit beeld. Het rijk gaat uit van een daling van het aantal uitkeringen in 2019, terwijl het aantal uitkeringen in de gemeente Groningen zich lijkt te stabiliseren. De geactualiseerde prognose van de bijstandsuitgaven komt uit op 162,3 miljoen euro. Ten opzichte van de begroting is dit een toename van 2,9 miljoen euro.
Het saldo BUIG in 2019 komt hiermee uit op 18,5 miljoen euro negatief. Doordat we aanspraak kunnen maken op een uitkering uit de vangnetregeling van 3,9 miljoen euro komt het uiteindelijke saldo uit op 14,6 miljoen euro negatief.

Individuele inkomenstoeslag (N 211 duizend euro)
Voor de individuele inkomenstoeslag verwachten we een overschrijding van 211 duizend euro. In 2018 was er sprake van een overschrijding van 0,4 miljoen euro. In de begroting 2019 is extra budget beschikbaar gesteld (270 duizend euro). Het tekort wordt vooral veroorzaakt door het groeiende aantal deelnemers aan de regeling. Sinds 2018 wordt de uitkering grotendeels ambtshalve verstrekt en voor een klein deel op basis van een aanvraag. Dit leidt tot extra verstrekkingen.

Overige afwijkingen (V 166 duizend euro)
De overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 166 duizend euro.

Programma 2. Economie en werkgelegenheid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 2. Economie en werkgelegenheid Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
02.1 Groningen kennisstad	1.990	1.990	1.990	0
02.2 Aantrekkelijke stad	3.233	3.233	3.233	0
02.3 Bedrijvige stad	1.185	1.186	1.186	0
02.4 Overig economie en werkgelegenheid	22.243	21.755	21.755	0
Totaal lasten	**28.651**	**28.164**	**28.164**	**0**
Baten				
02.1 Groningen kennisstad	500	500	500	0
02.2 Aantrekkelijke stad	1.079	1.080	1.080	0
02.3 Bedrijvige stad	24	24	24	0
02.4 Overig econ en werkgelegenheid	4.916	5.677	5.677	0
Totaal baten	**6.519**	**7.281**	**7.281**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	48	209	209	0
Totaal onttrekkingen	43.861	43.861	43.861	0
Totaal Programma 2	**21.681**	**22.769**	**22.769**	**0**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 3. Onderwijs

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 3. Onderwijs Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
03.1 Onderwijskansen	29.108	28.985	29.085	-100
03.2 Voorkomen schooluitval	3.441	3.441	3.441	0
Totaal lasten	**32.549**	**32.426**	**32.526**	**-100**
Baten				
03.1 Onderwijskansen	7.535	7.710	8.055	345
03.2 Voorkomen schooluitval	989	989	989	0
Totaal baten	**8.524**	**8.699**	**9.044**	**345**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	3.400	3.411	3.411	0
Totaal onttrekkingen	3.061	3.061	3.061	0
Totaal Programma 3	**-24.364**	**-24.077**	**-23.832**	**245**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

3.1 Onderwijskansen	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-100	345	245

Asbest Heesterpoort (N 100 duizend euro)
Bij de renovatie van de voormalige Simon van Hasseltschool aan de Heesterpoort 1 bleek de vervuiling met asbest groter dan eerder ingeschat. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de geraamde saneringskosten met 250 duizend euro. Binnen het renovatie projectbudget kunnen deze extra kosten voor een bedrag van 150 duizend euro binnen de post onvoorzien worden opgevangen. Hierdoor resteert een nadeel van 100 duizend euro.

Verkoop pand (V 345 duizend euro)
De verkoop van de Bakkerweg 2 te Onnen heeft een incidenteel voordeel van 345 duizend euro opgeleverd. De raad van de voormalige gemeente Haren heeft in 2018 besloten tot verkoop, deze is begin 2019 gerealiseerd. Omdat de verkoop niet was begroot levert, dit een incidenteel voordeel op.

Programma 4. Welzijn gezondheid en zorg

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
04.1 Sociaal klimaat	48.568	48.556	48.596	-40
04.2 Passende ondersteuning en zorg	238.084	238.792	239.704	-912
Totaal lasten	**286.652**	**287.348**	**288.300**	**-952**
Baten				
04.1 Sociaal klimaat	24.300	24.300	24.300	0
04.2 Passende ondersteuning en zorg	8.043	7.464	7.464	0
Totaal baten	**32.343**	**31.764**	**31.764**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	3.509	3.523	3.523	0
Totaal onttrekkingen	2.019	2.019	2.019	0
Totaal Programma 4	**-255.799**	**-257.088**	**-258.040**	**-952**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

4.2 Passende ondersteuning en zorg	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-912	0	-912

Zorgkosten jeugdhulp (N 0,9 miljoen euro)

Bij de begroting van de kosten voor specialistische jeugdhulp is geen rekening gehouden met volumegroei omdat op dat moment de volumeontwikkeling 2018 nog erg onzeker was. Inmiddels is er goed zicht op de volumegroei 2018 en het effect daarvan op de realisatie 2019. De volumegroei in 2018 leidt tot een stijging van de kosten voor specialistisch jeugdhulp in 2019 t.o.v. de begroting. Daarnaast gaan we in deze prognose voor 2019 uit van een vergelijkbare groei van het volume specialistische jeugdhulp als in 2018. Hier staat tegenover dat de kosten van PGB's dalen t.o.v. de begroting. Per saldo leidt dit tot een kostenstijging t.o.v. de begroting van 4,5 miljoen euro. Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget ten behoeve van de volumegroei naar aanleiding van de onderzoeken naar de tekorten op jeugdhulp. In 2019 gaat het om 400 miljoen euro (voor gemeenten). Ons aandeel hierin bedraagt ca. 5,24 miljoen euro. Dit compenseert de verwachte kostenstijging en leidt per saldo tot een voordeel van 0,7 miljoen euro. De prognose van de zorgkosten blijft omgeven met een aantal onzekerheden t.a.v. de groei van het aantal indicaties en bijbehorende indicatiewaarde en het verzilveringspercentage. Daarom moet bij deze prognose rekening gehouden worden met een bandbreedte van plus en min 2,5 miljoen euro (4%).

Als gevolg van de herindeling zijn de begrotingen van Groningen, Haren en Ten Boer samengevoegd. Hieruit is een nadeel van 1,2 miljoen euro naar voren gekomen. Daarnaast is er sprake van nagekomen lasten 2018 voor een bedrag van 452 duizend euro. Hierdoor komt het saldo voor

jeugdhulp uit op 0,9 miljoen euro nadelig.

Zorgkosten Wmo (geen afwijking)
Ten aanzien van de zorgkosten Wmo (inclusief Meerkostenregeling en Beschermd Wonen) worden er op onderdelen verschillen verwacht. In totaliteit komen die op ongeveer op 0,7 miljoen euro positief uit. Gezien het totaal budget waar het omgaat (63 miljoen euro gemeentelijke omzet) hanteren we een bandbreedte en nemen we voor deze prognose daarom geen afwijking mee.

Programma 5. Sport en bewegen

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 5. Sport Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
05.1 Sportieve infrastructuur	24.938	25.184	24.936	248
05.2 Jeugd in beweging	1.970	2.342	2.342	0
Totaal lasten	**26.908**	**27.526**	**27.278**	**248**
Baten				
05.1 Sportieve infrastructuur	9.260	9.246	9.246	0
05.2 Jeugd in beweging	38	38	38	0
Totaal baten	**9.298**	**9.284**	**9.284**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	347	349	349	0
Totaal onttrekkingen	265	266	266	0
Totaal Programma 5	**-17.692**	**-18.325**	**-18.077**	**248**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 6. Cultuur

6.1 Culturele infrastructuur

6.1.2 Een sterke basis en ruimte voor vernieuwing

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

6	**Programma: Cultuur**		
6.1	**Naam deelprogramma: Culturele infrastructuur**		
6.1.2	**Beleidsveld: Een sterke basis voor vernieuwing**		
	Uitstel besluitvorming nieuwe Oosterpoort.		De eerste fase van het onderzoek naar een nieuw muziekcentrum is in 2018 afgerond. Toegezegd is dat de tweede fase van dit onderzoek, vervolgonderzoek locaties en opstellen businesscase, in 2019 wordt afgerond. Dit is uitgesteld tot het voorjaar van 2020.

Financiële toelichting

Programma 6. Cultuur Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
06.1 Culturele infrastructuur	32.342	32.333	32.014	319
06.2 Deelname aan cultuur	16.440	16.440	16.440	0
Totaal lasten	**48.782**	**48.773**	**48.454**	**319**
Baten				
06.1 Culturele infrastructuur	11.712	11.274	11.274	0
06.2 Deelname aan cultuur	0	0	0	0
Totaal baten	**11.712**	**11.274**	**11.274**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	2.940	2.963	2.963	0
Totaal onttrekkingen	3.007	2.927	2.927	0
Totaal Programma 6	**-37.003**	**-37.535**	**-37.216**	**319**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

6.1 Culturele infrastructuur	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	**319**	**0**	**319**

Kapitaallasten Oosterpoort (V 319 duizend euro)

In 2018 hebben een aantal wijzigingen in de Financiële verordening plaatsgevonden (https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6891363/1/Financi%C3%ABle%20Verordening%20gemeente%20Groningen). Eén van deze wijzigingen heeft betrekking op het moment van aanvang van afschrijven. In de Financiële verordening 2018 is opgenomen, dat op activa pas wordt afgeschreven in het jaar na gereedkomen en ingebruikname. Omdat de overkapping van de binnentuin van de Oosterpoort nog opgeleverd moet worden, starten we pas met afschrijven na 2019. Dit geeft in 2019 een voordeel van 155 duizend euro. Daarnaast verwachten we door bovengenoemde wijziging in de verordening een voordeel van 164 duizend euro op de kapitaallasten van de bedrijfsmiddelen.

Programma 7. Verkeer

7.2 Openbaar vervoer

Effectindicator(en)	Beoogd 2019	Prognose 2019
% doorstroming openbaar vervoer	≥60%	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	Programma: verkeer		
7.2	Naam deelprogramma: Openbaar vervoer		
	% doorstroming openbaar vervoer		Het doel om 60% van de vertrekkende bussen binnen 0 en 3 minuten na gepland vertrek te laten vertrekken wordt mogelijk niet gehaald. In 2018 vertrok 55,6% van de bussen binnen 0 en 3 minuten na gepland vertrek. Oorzaak: Toenemende drukte op de weg en werkzaamheden aan de weg en spoor. Bijsturing: O.a. in de OV-visie willen wij richting geven aan dit vraagstuk.

7.2.2 Stedelijke bereikbaarheid openbaar vervoer

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	Programma: verkeer		
7.2	Naam deelprogramma: Openbaar vervoer		
7.2.2	Beleidsveld: Stedelijk bereikbaarheid openbaar vervoer		
	Stationstunnel Haren		Tijdens de realisatie is vertraging ontstaan. Planning is dat de werkzaamheden rond de bouwvak 2019 worden afgerond. Mogelijk ontstaan er meerkosten voor de begeleiding van het werk door ProRail Bijsturing: Met de aannemer is een nieuwe planning afgesproken. Met ProRail zijn we in gesprek over de mogelijke extra kosten.

7.3 Auto

7.3.2 Stedelijke bereikbaarheid auto

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	Programma: verkeer		
7.3	Naam deelprogramma: auto		
7.3.2	Beleidsveld: Stedelijke bereikbaarheid auto's		
	Vervanging Gerrit Krolbrug		De oplevering van de nieuwe brug eind 2021 is niet meer realistisch. De verwachting is nu dat de nieuwe Gerrit Krolbrug en de omliggende wegen en fietspaden in 2023 worden

			opgeleverd. Oorzaak: Het ontwerp bleek niet maakbaar. Er moet een nieuw ontwerp worden gemaakt. Dit kost extra tijd. Daarna moet de planologische procedures doorlopen worden. Bijsturing: Rijkswaterstaat maakt samen met de gemeente een nieuw ontwerp voor de Gerrit Krolbrug en de omliggende infrastructuur.

7.5 Verkeersveiligheid

7.5.1 Verkeersveiligheid

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	**Programma: verkeer**		
7.5	**Naam deelprogramma: Verkeersveiligheid**		
7.5.1	**Beleidsveld: Verkeersveiligheid**		
	Aanpak knelpunten verkeersveiligheid		Het aanpakken van knelpunten neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Dit heeft onder meer te maken met afwijkende/hogere uitvoeringskosten van sommige maatregelen dan vooraf geschat en langere doorlooptijden bijvoorbeeld vanwege participatie. Bijsturing: In het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2020 - 2023 wordt de stand van zaken van de aanpak verkeersveiligheid opgenomen.

Financiële toelichting

Programma 7. Verkeer Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
07.1 Fiets	4.606	4.606	4.606	0
07.2 Openbaar vervoer	1.635	1.635	1.635	0
07.3 Auto	265	265	265	0
07.4 Parkeren	13.720	13.720	13.720	0
07.5 Verkeersveiligheid	64	64	64	0
07.6 Overig verkeer	9.612	11.654	11.654	0
Totaal lasten	**29.902**	**31.944**	**31.944**	**0**
Baten				
07.1 Fiets	0	0	0	0
07.2 Openbaar vervoer	0	0	0	0
07.3 Auto	0	0	0	0
07.4 Parkeren	20.105	20.105	20.105	0
07.5 Verkeersveiligheid	0	0	0	0
07.6 Overig verkeer	1.196	1.196	1.196	0
Totaal baten	**21.301**	**21.301**	**21.301**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	3.041	3.041	3.041	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 7	**-11.642**	**-13.684**	**-13.684**	**0**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 8. Wonen

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 8. Wonen Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
08.1 Gezinnen	3.155	3.155	3.155	0
08.2 Jongerenhuisvesting	888	888	888	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	7.168	7.168	7.168	0
08.5 Betaalbaarheid en beschikbaarheid	0	0	0	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	993	993	993	0
08.7 Overig wonen	17.128	16.162	16.162	0
Totaal lasten	**29.363**	**28.397**	**28.397**	**0**
Baten				
08.1 Gezinnen	500	500	500	0
08.2 Jongerenhuisvesting	68	68	68	0
08.3 Wonen en zorg	31	31	31	0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	286	285	285	0
08.6 Cultuurhistorie en archeologie	0	0	0	0
08.7 Overig wonen	10.486	10.476	10.476	0
Totaal baten	**11.372**	**11.361**	**11.361**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	548	548	548	0
Totaal onttrekkingen	7.912	7.912	7.912	0
Totaal Programma 8	**-10.627**	**-9.672**	**-9.672**	**0**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving

9.1 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte

9.1.3 Ecologie en groen

9	**Programma: Kwaliteit van de leefomgeving**		
9.1	**Naam deelprogramma: Onderhoud en beheer van de openbare ruimte**		
9.1.3	**Beleidsveld: Ecologie en groen**		
	Uitwerken beleidsregels groencompensatie		Aan de raad is in dit verband een evaluatie van het Groencompensatiefonds toegezegd. Wij zullen dit vanaf 2019 in het Meerjarenprogramma Leefkwaliteit opnemen, en dan vervolgens jaarlijks in dit programma laten terugkeren. Het Meerjarenprogramma staat eind 2019 op de agenda van de raad.

9.1.5 Bodem, geluid en lucht, geluid en lucht

9	**Programma: Kwaliteit van de leefomgeving**		
9.1	**Naam deelprogramma: Onderhoud en beheer van de openbare ruimte**		
9.1.5	**Beleidsveld: Bodem, geluid en lucht**		
	Uitvoeren programma bodem en ondergrond 2015-2020		Het uitvoeringsprogramma kent een groot aantal projecten. Een aantal projecten die betrekking hebben op de visie op de ondergrond zijn nog niet opgestart. Op korte termijn zullen wij alsnog deze projecten opstarten en wij gaan onderzoeken hoe we de projecten binnen de looptijd van het uitvoeringsprogramma kunnen afronden. De taken vanuit de wet bodembescherming (wbb) worden conform uitgevoerd.

Financiële toelichting

Programma 9. Kwaliteit van de leefomgeving Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
09.1 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte	66.003	73.082	73.082	0
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	35.304	35.304	35.304	0
Totaal lasten	**101.307**	**108.386**	**108.386**	**0**
Baten				
09.1 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte	25.384	29.280	29.280	0
09.2 Afvalinzameling en -verwerking	41.862	41.860	41.860	0
Totaal baten	**67.246**	**71.140**	**71.140**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	125	125	125	0
Totaal onttrekkingen	200	3.400	3.400	0
Totaal Programma 9	**-33.986**	**-33.971**	**-33.971**	**0**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 10. Veiligheid

10.2 Jeugd en veiligheid

Effectindicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal problematische jeugdgroepen	2	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

10	Programma: Veiligheid		
10.2	Naam deelprogramma: Jeugd en Veiligheid		
	In het eerste kwart van 2019 tellen we 4 jeugdgroepen met een speciale aanpak.		Toelichting: naast de 2 bestaande problematische jeugdgroepen, zijn er recent 2 opgeschaald. Voor 3 van de 4 geldt nu de aanpak volgens het landelijke 7-stappen model, voor de vierde wordt dit snel voorgesteld aan de lokale vierhoek (driehoek aangevuld met wethouder jeugd). Oorzaak: overlast gevend gedrag van jongeren. Bijsturing: De huidige aanpak blijft noodzakelijk.

10.2.2 Problematische jeugdgroepen

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Aantal opgestarte begeleidingstrajecten voor jongeren door het Veiligheidshuis	100	

Afwijkingen in de uitvoering van beleid

10	Programma: Veiligheid		
10.2	Naam deelprogramma: Jeugd en veiligheid		
10.2.2	Beleidsveld: Problematische jeugdgroepen		
	Aantal opgestarte begeleidingstrajecten voor jongeren door het Veiligheidshuis		Toelichting: doordat er meer problematische jeugdgroepen zijn, zijn er ook meer individuele begeleidings- trajecten voor jongeren door het Veiligheidshuis Oorzaak: toename van het aantal problematische jeugdgroepen Bijsturing: niet nodig, de aanpak blijft noodzakelijk.

Financiële toelichting

Programma 10. Veiligheid Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	5.304	5.222	5.222	0
10.2 Jeugd en veiligheid	595	596	596	0
10.3 Integriteit en veiligheid	1.233	1.233	1.233	0
10.4 Fysieke veiligheid	18.399	18.399	18.399	0
Totaal lasten	**25.531**	**25.450**	**25.450**	**0**
Baten				
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	2.052	2.053	2.053	0
10.2 Jeugd en veiligheid	0	0	0	0
10.3 Integriteit en veiligheid	522	522	522	0
10.4 Fysieke veiligheid	179	178	178	0
Totaal baten	**2.753**	**2.753**	**2.753**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 10	**-22.778**	**-22.697**	**-22.697**	**0**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 11. Dienstverlening

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 11. Dienstverlening Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
11.1 Publieke dienstverlening	14.662	15.014	15.014	0
11.2 Communicatie met de burger	88	88	88	0
Totaal lasten	**14.750**	**15.102**	**15.102**	**0**
Baten				
11.1 Publieke dienstverlening	4.466	4.735	4.688	-47
11.2 Communicatie met de burger	0	0	0	0
Totaal baten	**4.466**	**4.735**	**4.688**	**-47**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 11	**-10.284**	**-10.367**	**-10.414**	**-47**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 11.1 Publieke dienstverlening	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	0	-47	-47

Huwelijken (N 47 duizend euro)

Het aantal huwelijksvoltrekkingen (lees ook: de inclusief geregistreerde partnerschappen) in de gemeente Groningen is de laatste jaren stabiel: gemiddeld 650 per jaar. We constateren wel dat burgers steeds vaker kiezen voor het gratis huwelijk of het goedkope baliehuwelijk. De duurdere huwelijken met volledige ceremonie op de aangewezen en de vrije locaties nemen af. Dit is een landelijke trend. De keuze voor de goedkopere huwelijken heeft als financieel effect dat de hoogte van de legesopbrengsten al enkele jaren achterblijft bij de verwachtingen en wij verwachten hierdoor 47 duizend euro minder baten.

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 12. College, raad en gebiedsgericht werken Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
12.1 College en Raad	11.751	11.359	11.378	-19
12.2 Gebiedsgericht werken	5.614	5.614	5.614	0
Totaal lasten	**17.365**	**16.973**	**16.992**	**-19**
Baten				
12.1 College en Raad	1.178	1.178	1.178	0
12.2 Gebiedsgericht werken	165	165	165	0
Totaal baten	**1.343**	**1.343**	**1.343**	**0**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	8.283	8.283	8.283	0
Totaal onttrekkingen	21.333	21.343	21.343	0
Totaal Programma 12	**-2.972**	**-2.570**	**-2.589**	**-19**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 250 duizend euro binnen dit programma.

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
13.1 Algemene. inkomsten & post onvoorzien	43.024	42.994	42.869	125
Totaal lasten	**43.024**	**42.994**	**42.869**	**125**
Baten				
13.1 Algemene. inkomsten. & post onvoorzien	653.622	655.129	653.866	-1.263
Totaal baten	**653.622**	**655.129**	**653.866**	**-1.263**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal Programma 13	**610.598**	**612.135**	**610.997**	**-1.138**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

Deelprogramma 13.1 Alg. inkomsten en post onvoorzien)	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	125	-1.263	-1.138

Gemeentefonds (N 2,5 miljoen euro)

Algemene uitkering 2018 (V 2,4 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2019 blijkt dat de uitkeringsfactor over 2018 met 1 punt opwaarts wordt bijgesteld. Deze stijging wordt veroorzaakt door een groter dan verwachtte daling van het aantal bijstandontvangers. Voor Groningen levert dit een voordeel op van 179 duizend euro. Er heeft een actualisatie van de uitkeringsbasis plaatsgevonden. Dit levert voor Groningen een voordeel op van 9 duizend euro.

Er heeft een bijstelling in decentralisatie uitkering maatschappelijke opvang plaatsgevonden. Deze bijstelling (N 2 duizend euro) wordt verrekend met het inhoudelijke programma's en leidt hierdoor niet tot een concernresultaat.

In de meicirculaire 2019 is een decentralisatie uitkering opgenomen voor 'landelijke vreemdelingenvoorzieningen 2018'. Deze kosten waren door ons in 2018 gedekt uit de algemene middelen zodat het bedrag van 2,173 miljoen euro hierdoor kan vrijvallen.

Landelijke ontwikkelingen 2019 (N 3,4 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2019 volgt dat de uitkeringsfactor in 2019 structureel met 13 punten daalt ten opzichte van primitieve begroting 2019. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere

Rijksuitgaven (onderuitputting budgetten). De ruimte onder het BCF-plafond blijkt in realisatie lager te zijn wat eveneens resulteert in een lagere uitkering. In 2019 levert dit per saldo een nadeel op van 3,4 miljoen euro.

Plaatselijke ontwikkelingen 2019 (N 1,5 miljoen euro)
De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2019. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer en de jaarrekening 2018 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Met name het aantal inwoners, het aantal lage inkomens, het aantal bijstandsontvangers en de verwachte extra groei leerlingen vallen lager uit dan ingeschat bij de begroting 2019. Deze actualisaties leiden per saldo tot een lagere uitkering van 1,631 miljoen euro in 2019.
Voor maatschappelijke begeleiding ontvangen we via een decentralisatie-uitkering achteraf een vergoeding voor de door ons gemaakte kosten. Bij de jaarrekening 2017 is bij de bestemming van het resultaat hierop reeds geanticipeerd. Op basis van deze bestemming en de ontvangsten via de decentralisatie-uitkering kan 178 duizend wederom vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Logiesbelasting (V 350 duizend euro)
In 2019 zijn de aanslagen 2018 opgelegd. In 2018 zijn er meer overnachtingen geweest dan begroot. Hierdoor vertoont de logiesbelasting een meeropbrengst van 350 duizend euro.

Fonds Ondernemend Groningen (V 125 duizend euro)
In 2019 wordt op alle niet-woningen een opslag van 6 % op de OZB geheven ten behoeve van het Fonds ondernemend Groningen (F.O.G.) De afdracht aan het F.O.G. valt lager uit doordat de opslag van 6 % op gemeentelijk objecten niet wordt uitgekeerd aan het F.O.G.

Dividend (V 567 duizend euro)
Door een hogere netto winst verwachten we van Enexis 251 duizend euro meer dividenduitkering te ontvangen. De dividenduitkering van de BNG levert 316 duizend euro voordeel op. Dit komt met name doordat de BNG het uitkeringspercentage van 35 naar 50 procent heeft verhoogd.

Saldo financieringsfunctie (V 290 duizend euro)
Rente kapitaalverstrekking (N 927 duizend euro)
Doordat enkele grote investeringsprojecten later gereed komen, kunnen wij minder rente toerekenen dan geraamd. Dit levert een nadeel op van 927 duizend euro.

Korte mismatchfinanciering (V 550 duizend euro)
De lange financieringsbehoefte bedraagt naar verwachting gemiddeld 94 miljoen euro. Deze behoefte denken we vooral te financieren door consolidatielening aan te trekken van gemiddeld 18 miljoen euro. Daarnaast verwachten wij 76 miljoen euro met kort geld te financieren. Door het toepassen van korte mismatch financiering verwachten we een netto rentevoordeel te realiseren van 550 duizend euro.

Rentebaten kasgeldleningen (V 526 duizend euro)
De korte rente zit nog steeds onder de nul procent. We verwachten dit jaar kasgeldleningen aan te trekken met een gemiddelde omvang van 98 miljoen euro. De verwachte voordelige rentebaten zijn 526 duizend euro.

Overig Treasury (V 141 duizend euro)
De overige afwijkingen zijn 141 duizend euro voordelig.

Post onvoorzien
De kosten voor de procedure om voor de nieuwe gemeente Groningen een burgemeester te benoemen, worden op 30 duizend euro geraamd. In de reguliere budgetten is hiermee geen rekening gehouden. Dekking zal plaats vinden uit de Post onvoorzien.
Op dit moment zijn er nog geen verdere bestedingsvoorstellen bekend.

Programma 14. Overhead en onderst. organisatie

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen dit programma.

Financiële toelichting

Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie Deelprogramma	Primitieve begroting 2019	Actuele begroting 2019	Prognose VGR 19-1	Verwachte afwijking VGR 2019
Lasten				
14.1 Overhead en onderst organisatie	128.017	128.583	134.042	-5.459
Totaal lasten	**128.017**	**128.583**	**134.042**	**-5.459**
Baten				
14.1 Overhead en onderst organisatie.	16.766	17.481	21.080	3.599
Totaal baten	**16.766**	**17.481**	**21.080**	**3.599**
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	184	184	184	0
Totaal onttrekkingen	126	126	126	0
Totaal Programma 14	**-111.309**	**-111.160**	**-113.020**	**-1.860**

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2019 en de prognose 2019 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 250 duizend euro).

14.1 Overhead en ondersteuning organisatie	Lasten	Baten	Saldo
Afwijking (bedragen x 1.000 euro)	-5.459	3.599	-1.860

Hervormingen eigen organisatie (N 1,7 miljoen euro)
Wij verwachten voor de maatregelen op de organisatie een nadeel van 1,7 miljoen euro. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC). De organisatieontwikkeling binnen het SSC is in volle gang, met als doel om een efficiëntere en slagvaardigere organisatie te worden. Er lopen diverse trajecten zoals: outsourcing ICT, realisatie Business Case DIV, verbeteren financiële- en HRM- managementinformatie, e-HRM, vernieuwing Communicatie, doorontwikkeling Financiën, vereenvoudiging financiële administratie en e-facturatie. Aan de organisatieontwikkeling is een bezuiniging gekoppeld die deels is gerealiseerd. Het nog niet volledig realiseren van die bezuiniging komt grotendeels doordat de personele krimp meer tijd vraagt. We zien taken en formatie afnemen, maar het daadwerkelijk inzetten van minder mensen vraagt nog een grote inspanning. Voor 2019 verwachten wij voor het SSC een nadeel van afgerond 1,2 miljoen euro. De nadelen bij de overige directies bedragen opgeteld 0,5 miljoen euro.

iBurgerzaken (N 221 duizend euro)
In 2017 is besloten over te gaan op de applicatie iBurgerzaken. Daarbij was het uitgangspunt dat de voorloper van iBurgerzaken, Cipers, uit gefaseerd wordt. Het landelijk project, dat Cipers overbodig zou maken, is echter afgeblazen. Dit heeft tot gevolg dat zowel Cipers als iBurgerzaken gedurende een aantal jaren beide noodzakelijk zijn. Door de dubbele kosten voor de instandhouding van Cipers verwachten wij een nadeel in 2019.

Overige afwijkingen (V 89 duizend euro)
De overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 89 duizend euro.

Paragrafen

Paragraaf 1: Integraal gebiedsgericht werken

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 9: Bedrijfsvoering

Prestatie-indicatoren	Beoogd 2019	Prognose 2019
Ziekteverzuim	5,4%	
Meldingsfrequentie	1	

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9	Paragraaf: Bedrijfsvoering Onderwerp: Ziekteverzuim & meldingsfrequentie		
	ziekteverzuim & meldingsfrequentie		Het verzuimcijfer van het eigen personeel over het eerste kwartaal van 2019 is 6,96%. Dit is een afwijking ten opzichte van de begroting voor 2019 (5,4%). De meldingsfrequentie, zoals vastgesteld in de begroting van 2019 is 1,0. De gerealiseerde meldingsfrequentie van het eigen personeel in het eerste kwartaal is uiteindelijk 1,53. Concrete oorzaken voor het hogere verzuim zijn lastig aan te wijzen. In het jaarverslag 2018 van Zorg van de zaak, noemen de bedrijfsartsen als mogelijke oorzaken de (langdurige) reorganisaties, een niet altijd voldoende gestructureerde aanpak van verzuimtrajecten en meer leeftijdsgebonden klachten. Oudere werknemers hebben meer kans op medische uitval. Vergrijzing zorgt dus per definitie voor verzuim. De verwachting is dat hierdoor het percentage voor dit jaar hoger zal uitkomen dan 5,4 %. In het kader van nieuw verzuimbeleid zetten we echter extra acties op touw om 'verzuim' beter op de agenda te krijgen en daarmee het percentage zoveel mogelijk terug te dringen. Daarbij valt te denken aan verruiming van het trainingsaanbod, het aanbieden van een 'toolbox' vitaliteit en het organiseren van inspiratiesessies rondom het thema 'positieve gezondheid'.

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van de overige beleidsvelden en indicatoren binnen deze paragraaf.

Slot en nacalculaties

In 2019 worden de volgende slotcalculaties opgesteld:

Slotcalculaties	
4e kwartaal	Ten Boer sanering riolering krediet 2015
4e kwartaal	Ten Boer sanering riolering krediet 2016
4e kwartaal	Ten Boer Wegen investeringsprogramma 2015
4e kwartaal	Ten Boer Wegen investeringsprogramma 2015
4e kwartaal	Ten Boer Wegen investeringsprogramma 2017
4e kwartaal	Ten Boer Programma openbare verlichting 2014 -2017
4e kwartaal	Ten Boer Programma kunstwerken

In 2019 worden de volgende nacalculaties opgesteld:

Nacalculaties	
Oktober	Meerjarig project E-HRM
November	Renovatie Papiermolen
December	P+R Kwaliteitsimpuls
December	Fietspad Helperzoom
December	Verbeteren en doortrekken Slimme routes naar het Hoofdstation
December	Herbouw clubaccommodaties sportpark Het Noorden
December	Vervangingsinvesteringen kunstgras 2019

Geconstateerde onrechtmatigheden en voortgang IC-plan

Voortgang controleplan en geconstateerde onrechtmatigheden

In het 1ste kwartaal 2019 hebben we de verbijzonderde controles boekjaar 2018 afgerond. Wij hebben de opzet en de resultaten met de accountant gedeeld.

Het conceptcontroleplan 2019 en het concept concernbrede risicoanalyse zijn opgesteld. Het controleplan 2019 wordt in het 2de kwartaal 2019 ter vaststelling aan het college worden voorgelegd. Vooruitlopend op de formele vaststelling zijn wij gestart met de uitvoering van de verbijzonderde interne controles, conform het afgesproken controleproces en de afgesproken formats. Ook hebben we de inrichting van de controledossiers gestandaardiseerd. Het controle-instrumentarium wordt ter instemming aan de externe accountant voorgelegd. Hierbij wordt ook afgestemd de wijze waarop wij de steekproeven trekken.

Een risico bij de uitvoering van het controleplan 2019 is de beschikbare capaciteit. Het team moet bezuinigen en dit betekent een reductie in de formatie. Conform concernbeleid hebben wij de externe inhuur afgebouwd. Inmiddels hebben we een vacature voor een senior medewerker waarvan de werving en selectie in het 2de kwartaal 2019 plaatsvindt.

Per peildatum 31 maart 2019 hebben wij geen onrechtmatigheden boekjaar 2019 geconstateerd.

Ontwikkelingstraject audit (Visie COS610)

Het komende jaar moet audit binnen de organisatie verder doorgroeien naar een professioneel team. Op individueel niveau vindt coaching, scholing en training on the job plaats. In 2019 volgt het team een inhoudelijke en vaardigheidstraining bij onze accountant. Deze training moet leiden tot een

kwaliteitsverbetering en een betere aansluiting van de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles aan de eisen van de accountant.

Voortgang van onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid

Uitvoering SW

De versterking van de sturing en de bedrijfsvoering SW in het kader van rapport Dwarskijker kent twee fasen:

1. Realisatie van randvoorwaarden in sturing, organisatie en ondersteuning;
2. Nadere verkenning en realisatie verbeterpotentieel.

Inmiddels is een aantal randvoorwaardelijke organisatorische veranderingen doorgevoerd waaronder de verplaatsing van de afdelingen Personeelszaken en Maatschappelijke Participatie. Daarmee is fase 1 van Dwarskijker afgerond

Vanuit Fase 2 van de dwarskijker speelt nog het volgende:

- **Versterking financiële sturing en risicobeheersing**
  Ondanks dat er goede vorderingen gemaakt zijn (inzicht in de verschillende bouwstenen), is er nog geen integrale meerjarenbegroting van de SW. De verwachting is dat dit aan het einde van dit jaar gerealiseerd is.
  De integrale begroting voor de SW is gerealiseerd.
- **Herzien tarieven buitengemeenten**
  De (financiële) uitwerking en gesprekken op ambtelijk niveau met de overige gemeenten zijn afgrond; de gesprekken op bestuurlijk niveau dienen nog plaats te vinden.
- **Detacheringstarieven**
  De (financiële) uitwerking van de diverse keuzes m.b.t. de interne detacheringstarieven (stadsbeheer en overige directies) is afgerond. De politieke besluitvorming hierover dient nog plaats te vinden.
  N.B. De (extra) verhoging van de externe detacheringstarieven (marktpartijen) worden al sinds 2017 gerealiseerd.

Overige aandachtspunten

Aanbevelingen rekenkamercommissie

Burgerbetrokkenheid

- De rekenkamer stelde vast dat Groningen sterk is op de volgende punten:
- Gebiedsgericht werken is het voertuig voor vernieuwende Participatie
- Vooruitstrevende aanpak, experimenteren
- Inzet op gelijkwaardige dialoog en maatwerk
- Geen modieuze benadering van 'doe-democratie en overheidsparticipatie'
- Er is ruimte voor inwoners die op verschillende wijzen en in verschillende intensiteit betrokken willen zijn
- Flexibel in 'handelingsrepertoire' en instrumentarium
- Realistisch besef van plek gemeente in de netwerksamenleving: soms als gelijkwaardige partner, soms als hoeder van het algemeen of 'zwakste' belang.

De rekenkamer gaf de volgende adviezen m.bt. burgerbetrokkenheid:

- Leren in de hele organisatie
- Meer aandacht voor betrokkenheid burgers bij stedelijke thema's
- Beter vastleggen beleid m.b.t. burgerbetrokkenheid
- Aandacht voor rol raad en positiekeuze

In 2019 werken we aan:

- Doorontwikkelen van de participatieleidraad (de leidraad die is ontwikkeld in het kader van Next City wordt verbreed naar de rest van de organisatie) waarin de Groningse waarden & uitgangspunten staan verwoord.
- Extra aandacht voor gebiedsgericht Werken en Democratische Vernieuwing in de agenda Organisatieontwikkeling, onder andere door aandacht voor burgerbetrokkenheid in opleidingsweek, in wijksafari's, in College Tour en andere momenten in de organisatie.
- Opleveren en in gebruik nemen van een Digitaal Platform voor participatie (pilot i.s.m. ministerie BZK).
- Organiseren van een Noordelijke Dag van de lokale Democratie.
- Organiseren van een Bewonersconferentie voor actieve Groningers met ruimte voor gesprek over hun betrokkenheid bij stedelijke en wijk-overstijgende projecten.
- Doorontwikkelen van het gebiedsgericht werken, ook in Haren en Ten Boer
- Het opleveren in gebruik nemen van een toolbox participatie, met praktische handvatten voor het ontwerp van democratische processen.

Hiermee geven we invulling aan de adviezen van de rekenkamer. Een aantal processen leiden tot een concrete opbrengst in 2019. Tegelijkertijd werken we aan een permanente beweging.

Subsidiebeleid

1. Verstevigen van het Toezicht

We zijn zeer tevreden over de uitwerking van het in 2018 vastgestelde Sanctiebeleid. Daarmee wordt stevig gestuurd op de verantwoording, tijdigheid en volledigheid van stukken.

2. Ondersteunen bij tijdig aanleveren
(Kleinere)instellingen worden actief benaderd m.b.t. wijzigingen in de processen, de wijze van en het moment van aanleveren. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden van E-herkenning, dat e.e.a. nog verder zou kunnen vereenvoudigen.

3. Vinger aan de pols als de subsidieontvanger niet de uitvoerder van de activiteiten is
Dit is in beeld, het komt echter maar heel sporadisch voor.

4. Steekproefsgewijs boekenonderzoek
Op dit moment wordt dit voorbereid. De verwachting is hiermee vanaf september te kunnen gaan werken.

WMO
1. Focus de verantwoording vooral op het doelbereik en de maatschappelijke effecten en voorzie deze van meerjarige trendinformatie en uiteraard verklaringen en duiding.
Wij oriënteren ons op een aanpassing van de structuur van de volledige programmabegroting en kijken hiervoor onder andere naar voorbeelden bij andere gemeenten. Onderdeel van deze beoogde aanpassing is het invoeren van een doelenboom waarbij de focus meer komt te liggen op effect indicatoren en minder op prestatie indicatoren en operationele (stuur)informatie. Hiermee willen we de raad in staat stellen om meer te sturen op het “wat” en minder op het “hoe”. Wij streven ernaar deze aanpassingen aan te brengen aan de programmabegroting 2021.

2. Kom tot een beperktere set van indicatoren waarop de raad elk jaar WMO-breed wordt geïnformeerd over de bereikte effecten en doelen. De huidige ingezette koers van monitoring met 68 voor de WMO relevante indicatoren is voor de operationele aansturing door het college begrijpelijk, maar voor de raad naar verwachting niet inzichtelijk.
Wij oriënteren ons op de mogelijkheid om voor de programmabegroting 2020 specifiek voor programma 4 al een beperkte aanpassing door te voeren. Deze aanpassing heeft betrekking op het terugbrengen van het aantal indicatoren voor onder andere de WMO. Dit betreft vooral indicatoren die operationeel van aard zijn.

3. Voeg aan de verantwoordingsinformatie een besluit of bespreekvoorstel toe zodat de raad ook in positie wordt gebracht om de controlerende taak uit te voeren en waar nodig veranderingen in de kaders aan te brengen.
Wij besteden bij het presenteren van verantwoordingsinformatie doorlopend aandacht aan de vraag hoe we de raad zo goed mogelijk in positie kunnen brengen, en brengen hierin daar waar nodig verbeteringen aan. De beoogde aanpassing van de programmabegroting zal daarnaast ook bijdragen aan een betere positionering van en sturing door de raad.

Personeel

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de begrote formatie en het bijbehorende begrotingsbedrag, afgezet tegen de geprognosticeerde gemiddelde bezetting en de verwachte personele lasten voor 2019. De prognose voor 2019 is gebaseerd op de realisatie tot en met 31 maart 2019. Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, inclusief de begroting en verwachte realisatie van het programma “Van werk naar werk” en exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

(Bedragen x 1.000 Euro)	Actuele begroting 2019		Prognose 2019		Verschil actuele begroting en prognose 2019	
	fte	Euro	fte	Euro	fte	Euro
Personeel vast en tijdelijk	2.976	214.013	2.930	210.785	46	3.228

Verschil actuele begroting en prognose 2019
In de actuele begroting en in de prognose 2019 zijn alle op dit moment bekende effecten op de salarissen en sociale lasten verwerkt. Te denken valt aan aanpassingen in de pensioenpremies per 1 januari 2019. Verder is er rekening gehouden met incidentele en structurele vergoedingen die in 2019 zullen worden uitbetaald.
Het verschil tussen de actuele begroting en de prognose 2019 bestaat uit de vacatureruimte van 3,2 miljoen euro die gebruikt wordt ter dekking van een deel van de externe inhuur.

Verzuim
Het verzuimcijfer van het eigen personeel over het eerste kwartaal van 2019 is 6,96%. Dit is een afwijking ten opzichte van de begroting voor 2019 (5,4%). De meldingsfrequentie, zoals vastgesteld in de begroting van 2019 is 1,0. De gerealiseerde meldingsfrequentie van het eigen personeel in het eerste kwartaal is uiteindelijk 1,53.
Concrete oorzaken voor het hogere verzuim zijn lastig aan te wijzen. In het jaarverslag 2018 van Zorg van de zaak, noemen de bedrijfsartsen als mogelijke oorzaken de (langdurige) reorganisaties, een niet altijd voldoende gestructureerde aanpak van verzuimtrajecten en meer leeftijdsgebonden klachten. Oudere werknemers hebben meer kans op medische uitval. Vergrijzing zorgt dus per definitie voor verzuim. De verwachting is dat hierdoor het percentage voor dit jaar hoger zal uitkomen dan 5,4 %.
In het kader van nieuw verzuimbeleid zetten we echter extra acties op touw om ‘verzuim’ beter op de agenda te krijgen en daarmee het percentage zoveel mogelijk terug te dringen. Daarbij valt te denken aan verruiming van het trainingsaanbod, het aanbieden van een ‘toolbox’ vitaliteit en het organiseren van inspiratiesessies rondom het thema ‘positieve gezondheid’.

Externe inhuur
De externe inhuur bedroeg in het eerste kwartaal 7,2 miljoen euro. Dat is vergelijkbaar met het dezelfde periode in 2018. Trendmatig zou het totaalbedrag aan externe inhuur uitkomen op 35 miljoen euro. De verwachting is echter dat het lager gaat uitkomen omdat de externe inhuur bij met name Informatie & Services sterk af gaat nemen nu de eerste fase van de outsourcing is afgerond.
In de begroting 2019 is voor 11,4 miljoen euro gereserveerd als budget voor externe inhuur. Aan vrijval voor vacatures is er 3,2 miljoen euro geprognosticeerd voor het hele jaar 2019. De overige dekking valt binnen de begroting uit bestaand budget voor projecten en incidenteel toegekende gelden.

De externe inhuur bij Informatie & Services (I&S) en Stadsontwikkeling vormen het eerste kwartaal met respectievelijk 1,7 en 1,6 miljoen euro een groot deel van de totale inhuur. De prognose voor I&S voor geheel 2019 komt met 4 miljoen flink lager uit dan de realisatie over 2018 (10,5 miljoen). Bij Stadsontwikkeling wordt ondanks de aantrekkende economie ook een licht lager resultaat verwacht omdat een deel van de inhuur capaciteit omgezet wordt naar (tijdelijke) ambtelijke aanstellingen. Niettemin zal het resultaat mede blijven afhangen van het al dan niet doorgaan van investeringsprojecten.

De nota Regulering externe inhuur die begin april 2018 in het GMT is vastgesteld heeft geleid tot een grotere bewustwording bij de keuze voor externe inhuur en meer sturing op de ontwikkeling per directie. Externe inhuur is een vast onderdeel van de directieplannen en onderwerp van de resultaatgesprekken in het kader van de planning en control-cyclus.

Eerder gedane toezeggingen

Treasury

Het verwachte resultaat voor 2019 is in deze VGR becijferd op 290 duizend euro voordeel. Dit voordeel bestaat uit een aantal hoofdcomponenten, die hierna worden toegelicht.
De lange financieringsbehoefte is voor 2019 begroot op 10 miljoen euro. We verwachten in deze VGR een financieringsbehoefte van gemiddeld 94 miljoen euro. Hiervan financieren we naar verwachting 18 miljoen euro met nieuwe consolidatieleningen en 76 miljoen euro met kort geld (korte mismatch benutting). Het volgende overzicht geeft inzicht in de omvang van de lange vermogenspositie:

	BGR 2019	VGR2019-1
Saldo geldleningen o/g tot en met 2018	1.152	1.046
Reserves en voorzieningen	363	236
Totaal lange financieringsmiddelen (A)	**1.415**	**1.282**
Investeringen voorgaande jaren	1.425	1372
Investeringen 2019	-	18
Totaal benodigde financieringsmiddelen (B)	**1.425**	**1.389**
Financieringsbehoefte 2019 (A-B)	**10**	**94**
Nieuwe langlopende leningen	10	18
Korte mismatchfinanciering		76

Het resultaat van 290 duizend euro voordeel bestaat in hoofdlijnen uit:

Rente Kapitaalverstrekking	N	927
Korte mismatch voordeel	V	550
Rentebaten kasgeldleningen	V	526
Overige afwijkingen	V	141

De lange financieringsbehoefte bedraagt naar verwachting gemiddeld 94 miljoen euro. Bij de begroting wordt uitgegaan van de beginstand. De samenvoeging van Groningen, Haren en Ten Boer is nog niet volledig verwerkt in de balans. Daarom zijn de investeringen voorgaande jaren nog niet volledig betrouwbaar.
De daling komt door het later gereed komen van enkele grote investeringen, met name de riolering Stadsbeheer. Dit zien we ook terug in de bankstanden tot en met april.

De financieringsbehoefte denken we vooral te financieren door per 30 mei 2019 een 13-maands consolidatie lening van 30 miljoen euro. Dit is gemiddeld 18 miljoen euro. Daarnaast verwachten wij 76 miljoen euro met kort geld te financieren.
Door het toepassen van korte mismatch financiering verwachten we een rentevoordeel te realiseren van 1,3 miljoen euro. Hiervan is in de begroting reeds 750 duizend euro ingeboekt als rentevoordeel. Het netto voordeel bedraagt 550 duizend euro.

De korte rente zit nog steeds onder de nul procent. We verwachten dit jaar kasgeldleningen aan te trekken met een gemiddelde omvang van 98 miljoen euro. Bij een gemiddelde rente van -0,43% zijn de rentebaten 526 duizend euro.

Bezuinigingen

In deze voortgangsrapportage beperken wij ons tot de openstaande opgave voor 2019, aangevuld met hervormingen en taakstellingen die nog niet structureel zijn ingevuld. Wij maken daarbij onderscheid in hervormingen organisatie, hervormingen coalitieakkoord en overige hervormingen en taakstellingen.

Afwijkingen taakstellingen 2019	Opgave voor 2019	Realisatie 2019	Afwijking
Resterende hervormingen organisatie	7.180	5.463	-1.717
Hervormingen coalitiaakkoord	47.226	47.226	-
Overige hervormingen en taakstellingen	3.200	3.142	-58
Totaal	**57.606**	**55.831**	**-1.775**

Het nadeel op de hervormingen bedraagt afgerond 1,8 miljoen euro. Dit betreft vooral de hervormingen op de organisatie. Voor de hervormingen uit het coalitieakkoord zijn bij deze voortgangsrapportages geen afwijkingen gerapporteerd. Veel maatregelen worden op dit moment nog uitgewerkt.

Hervormingen eigen organisatie (N 1,7 miljoen euro)
Wij verwachten voor de maatregelen op de organisatie een nadeel van 1,7 miljoen euro. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC). De organisatieontwikkeling binnen het SSC is in volle gang, met als doel om een efficiëntere en slagvaardigere organisatie te worden. Er lopen diverse trajecten zoals: outsourcing ICT, realisatie Business Case DIV, verbeteren financiële- en HRM- managementinformatie, e-HRM, vernieuwing Communicatie, doorontwikkeling Financiën, vereenvoudiging financiële administratie en e-facturatie. Aan de organisatieontwikkeling is een bezuiniging gekoppeld die deels is gerealiseerd. Het nog niet volledig realiseren van die bezuiniging komt grotendeels doordat de personele krimp meer tijd vraagt. We zien taken en formatie afnemen, maar het daadwerkelijk inzetten van minder mensen vraagt nog een grote inspanning. Voor 2019 verwachten wij voor het SSC een nadeel van afgerond 1,2 miljoen euro. De nadelen bij de overige directies bedragen opgeteld 0,5 miljoen euro.

Overige hervormingen (N 58 duizend euro)
De overige afwijkingen betreffen de resterende taakstelling op vastgoed ad 11 duizend euro en achterblijvende baten voor de huwelijksvoltrekkingen van 47 duizend euro.